

Betum - Enric Virgili

Betum, d'Enric Virgili (Barcelona, 1965), sembla provenir del curiós encreuament entre el postmodernisme de Robert Coover i les històries paranoïdes de Miquel Bauçà. De l'autor nord-americà hi trobem el desdoblament de la trama, la narració d'accions contradictòries, la multiplicació de les escenes més enllà dels límits de l'espai i del temps. De l'autor mallorquí en pot provenir la llengua caldosa, l'exacerbació de la funció poètica aplicada a la prosa, la temptació d'una literatura que transcendeix la comprensió, pura sedució fonètica i simbòlica.

Els dubtes sobre la identitat que assalten el protagonista de *Betum* superen els de qualsevol ciutadà en crisi. Inicialment, sospita que duu una doble vida nocturna. Més endavant, ens adonem que no està segur de si és home o dona, de si és un nen o un adult, de si viu ara o abans o després, de si la casa que l'acull és la seva, de com hi va començar a viure. En consonància amb aquest festival d'incògnites, el relat alterna la primera i la tercera persona, el passat perfet i l'imperfet. I, amb tot, fa l'efecte que en cap moment l'obra s'escapa de les mans de l'autor.

L'operació literària d'Enric Virgili té un precedent en *El parent immòbil* (1998), de Jordi Ribas, també poeta abans que narrador. Alguna veu ha advertit que l'entotsolament i la nostàlgia tendeixen a caracteritzar l'última literatura catalana. També és possible veure en aquests personatges tortuosos, estèrils i hiperconscients una metàfora de l'escriptor català, ignorat pel mercat justament quan es troba més capacitat i delerós. *Betum* es podria llegir, així, com una escopinada a la closca pelada dels cretins que exigeixen novel·letes accessibles, convenientment històriques i dotades del preceptiu final feliç. Al capdavall, si la literatura és forma, Enric Virgili és un dels autors més literaris que hem pogut llegir últimament.